

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

IV. De errore eorum qui simulacra venerantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

universæ materiae opificē unquā agnovisset? Cuiam primo, cuiam postremo alleganda essent preces & supplicationes: Qui fieri posset ut unū eorū colere aggrediretur, in reliquos impius non esset? An si forte quidpiam ad vitam hanc necessarium postulaverō, ei quidē Deo qui mihi opem tulerit, gratias acturus sum: illi verò qui mihi adversatus fuerit, conviciaturus? Quē verò obsecraturus sum, ut mihi calamitatis causam aperiat, meq; ea liberet? Ponamus per oracula ac vaticinia nobis datum esse responsum: hæc verò non esse fita in ipsorum potestate, sed ad aliū Deum pertinere. Quæ igitur misericordia, quæ Dei erga hominem providentia? Nisi forte aliquis ex illis paulò humanior, adversus alterum qui nulla erga homines benevolentia affectus est, violentius commotus opem tulerit. Iræ porro & similitates & convicia; omnium deniq; rerū perturbatio ex eo sequerentur: dum iuas quisq; partes minime ageret, & præ cupiditate suis rebus non contentus, alienas invaderet. Quid postea? Certe hæc caelestium discordia, inferioribus ac terrenis rebus perniciosam allatura esset; tempestatum ordine ac vicissitudine, & fructuum qui singulis anni temporibus provenire solent, utilitate penitus sublata: sublata etiam die, & quæ diem excipit nocturna quiete. Sed de his satis. Redeamus nunc ad eas rationes quæ refutari nullatenus possunt.

CAPIT IV.

De erroris eorum qui simulacra venerantur.

Quidquid principium habuit, sine quoque habeat necesse est. Porro temporale principium, generatio appellatur. Quæ verò ex generatione oriuntur, omnia sunt corruptioni obnoxia. Ad hæc formam ipsam ac speciem delet temporis longinquitas. Quoniam igitur modo qui ex corruptibili generatione orti sunt, immortales esse possent. Ceterum huiusmodi quædam imperita multitudinis opinio invaluit, apud superiores nuptias fieri solere, & liberos procreari. Quod si qui gignuntur, immortales sunt, semperq; gignuntur novi, genus illud exuberet necesse est. Hac autem accensione facta, quod tandem cælum; quæ terra, tantum Deorum examen superveniens capere possit? Quid autem dicemus de iis hominibus, qui fratres Deos cum fororibus Deabus matrimonio conjungunt, & adulteria atque obscenitates inilem obiciunt? Illud quoque

Αὐχαλὶ καὶ λιτανείαι, πρὸς τὴν πρῶτην τελευταὶ ὅτινα ὁ θεοῦ ἀκούων ἐξ αἰσθησεως, καὶ περὶ τὸς λοιποὺς ἡσέθησαν: ἡ τάχα δ' αὐτοὺς δεόμεναι. τῶν βιωτικῶν ἰνῶς, τῶν μὲν σωσασθῶν χάριν ἔγνωσαν. τὰ δ' ἀντιπερὶ ἀξιοῦνται. ἡ ψάμω, ἡ ἰνὶ ὁ πρὸς εὐξάνη. τῶν ἰνῶν περὶ ἀσεως γνῶναι, ἡ τ' ἀπαλλαγῆς τυχεῖ ἡξίειν. τῶν μὲν δ' ἡ λογίοις καὶ χειρῶν ἡμῶν ποκεκρίθη, μὴ εἶναι ὅτις ἐαυτῶν ἐξασίας, ἀλλ' ὡς εἴ ταῦτα ἀνέκεινται. Θεῶν τίς ἐνέλεται, ποία ὁ Θεὸς εἰς ἀνθρώπων πρὸς νοῖα, εἰ μὴ ἀρα, βιαίως ὁ Φιλανθρώποτερος. πρὸς τὸν μηδ' εἶναι ἔχοντα χάριν διατεθεῖς, ἐπεκεκρίθη ὅρα. τὸν ἑσῆς καὶ οὐκ ἔστι, ὡς μὴ ἰδιοπρογόντων, καὶ ἀρχαῖων τοῖς θεοῖς ἀλλ' αὐτοῖς διὰ πρῶτον. καὶ τὸ τελευταῖον ἢ πάντων σύγκρισιν ἐπιπέλασεν αὐτὸν τίς ἐαυτοῦ ταῦτα, δηλοῦν τῶν θεῶν ἑσῆς, καὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν θεῶν ἀφαιρέσις, ἀφανισθῆς ἡμῶν τῶν ἀσῆων διατάξεως, καὶ τῶν μετασῆς καὶ τῆς κατὰ τὰς καιρῶν τῶν φρονησῶν καὶ τῶν ἀπολαύσεως, ἀφανισθῆς ὅτις ἡμῶν τῆς διαδεχομένης αὐτὴν νυκτερινῆς ἀκαπασεως, καὶ τῶν μὲν ἄλλοις πάλιν ἐπιτὰ ἀξίελεγκτον ἐπανήκοον λόγον.

Κεφ. Δ'.

Περὶ τῆς κατὰ τὰ ἰδὲ ἀπλασίας.

Πάντο ἀρχὴν ἔχον, καὶ τέλος ἔχει κατὰ χρόνον ἀρχή, γένεσις κατέταται τὰ δ' ἐκ γένεσεως, φθαρτὰ πάντα. μὲν φθὴν δὲ χρόνον ἀμωρεῖ, πῶς οὖν ἀνὸς γένεσεως φθαρτῆς, εἶεν ἀθάνατοι, δόξα δὲ τῶν ἀλογίστων δῆμων τοιαύτη τις διαπεφθῆκεν, ὡς παρὰ τοῖς θεοῖς γάμοι, παιδοστροφία τε ἐνομιόθησαν. εἰ δ' ἀθάνατοι οἱ ἰσχυροὶ, γενῶνται δ' αἰεὶ, πλημυρῆν ἀνάγκη τὸ γένεσθαι. πρὸς θεῶν δ' ἐπιγενομένων, τῶν ὄντων ἀσῆων, ποία δὲ γῆ, τὸ σῆτος σμῆναι ἐπιγενομένων Θεῶν ἐχόρησε; τί δ' αὖ ἐπιτὰ τῆς κατὰ ἀνθρώπων, ἀσῆων ἀδελφῶν εἰς γάμου κοινωνίαν συναπιόντων, μοιχεύει τε καὶ ἀκολασίας ἐγκαλοῦντων; λεγομένον δὲ τῶν

θαυρηκότως και τας τιμας αυτας, τα τε παρ' ανθρωπων εις αυτους γερα, υβρεσι και ασελγείαις μεμιχθαι, ηδη γυ τις εν λόγοις εξετασεις, αγαλματοποιός τε μορφήν ινα διανοία προσλαβών, εντεχρον τεκμαιρεται παιδείαν, και μεταξυ οια δηλήθης εμπροσθης, το ιδιον πλάσμα κολακευει, σεβών ως Θεόν αθανάτον, ομολογών αυτον τον πατέρα κ' ημιεργον ε αγαλματος, θητον είναι, τῷ δ' αφθάρτων εκένων τάφους τε κ' θήκας επιδηκνύσων αυτοι κατοχομενους τε τιμας αθανάτοις γεραίρεσθω. αγνοούντες το αληθώς μακάριον ε αφθαρτον, ανενδές υπέρχον της παρα τῷ φθαρτων επιτιμίας, τῷ γαρτοι νῶ θεατον, κ' διανοία περιληπτον, ετε μορφήν επιποθει της γνωρις ειη. ετε χήματος ανέχεται, ως αν εικόος η τύπος. ταυτα δε πάντα γίνεται, πως χάρι τῷ κατοχομενῶν ανθρωποι γδ ησαν η κα εζων, σώματ' ο μετχοιόντες.

Afferimus, honores & cultum qui ipsis ab hominibus tribuitur, impudiciā ac libidine plenum esse. Enimverò peritissimus aliquis statuarius, postquam formam futuri operis prius mente complexus est, opus ex præceptis artis excudit: ac paulo post, velut sui oblitus, proprio operi blanditur, idque pro immortalī Deo colit: cum tamen ipse statua illius parens atque artifex, se mortalem esse fateatur. Illorum portò immortalium sepulcra & arcas ipsimet ostendunt, & mortuos divinis honoribus afficiunt: ignorant scilicet, id quod revera beatū & immortale est, iis quos mortales tribuunt honoribus non indigere. Nam quod sola intelligentia certū & cogitatione comprehendī potest, nec formam qua dignoscatur requirit, nec figuram admittit tanquam imaginem & similitudinem. Verum hæc omnia mortuorum causā fiunt. Revera enim homines fuerunt, corporibus præditi dum viverent.

Κεφ. Ε.

Οτι χριστός υιός τῆς θεῆς πάντῃ εἰδημιγρησέ, καὶ ἔσται τὸ πρῶτον ἐν ἐκάστῳ διαριστά.

Τὴν χραίνω τῶν γλωθῶν λόγοις μεμιασμένοις, μέλλων ὑμνεῖν τὸν ὄντως Θεόν: βέλμα μὴ ἀσέτερον ἀγνώ πόματι ὡσπερ ἀλυμρόν λοποκλύσασαι πόμα: τὸ δὲ ἀγνόν πόμα, χεῖται διαπηγῆς ἀενάας τῶν ἀρετῶν τῆ ὑμνευδία πως ἡμῶν Θεῶ ἑμὸν τ' ιδιον ἔργον, τον χριστόν ὑμνεῖν δια βίαι, ετῆς ὀφειλωμένης ἡμῖν πρὸς αὐτὸν ἀντιπολλῶν κ' μεγίστων ενεργεσιῶν ευχαριστίας. φημι δὴ τέτων τὰ αρχὰς σπερματῶν εδ' ε' παντός, ὑπόθεσιν τε ανθρωπων ανδρεῖν, λόγω ταυτα νομοθεήσαι. και παραχερήμα μὴ εἰς μακαριόν ινα και ευανθῆ, καρπῶν τε διαφόρων βειθουτα χῶρον ἀποικίσει τους νεωσι λεχθέντας, ἀδαῖς τ' αυτους κατ' αρχὰς ἀγαθῶν και κακῶν εἶναι θελήσαι. τέλος δ' ἀπονεῖμαι μόνω λογικῶ ζῶω πρέπασαν τὴν επι γῆς εδρα. και τὸτ' ηδη οια δη ζῶοις λογικοῖς, ἀναπετάσαι τὴν τῶν ἀγαθῶν τε κ' κακῶν γνώσιν. τότε δὲ και τὸ γένε αυξεν ἐκέλδυσεν, ὅσον ποτὲ ἀνοσον ὑπὸ τῆς ε' ὠκεανῆ περινοσήσεως διορισμῶν ὠκέιτο. πληθύνοντ' δ' ἔτω ε' τῶν ανθρωπων γένους, τέχνηαι τε τῶ βίω χρησιμευσαι ἀνηρῖσκοντο. πληθύνει δ' εδ' εν

CAPUT V.

Quod Christus Filius Dei cuncta condidit, & certum vite spatium singulis constituit.

Sed cur verum Deum laudaturus, impuris verbis linguam polluo. Prius igitur amarā illam potionē putā obductā potionē diluere constitui. Purus autem potus hauritur, ex perpetui fonte virtutum illius quem celebramus Dei. Equidem mei privati officii esse duco, Christum tum vitæ sanctimoniā, tum gratiarum actione, quæ pro multis & maximis beneficiis ei a nobis debetur, prædicare. Hunc ergo hujus universi constituisse principia, & hominū creationem certa lege ac ratione dimensum excogitasse dico. Et illos quidem recess in lucem editos, statim in beatum quendam locum, & floribus omnique fructuum copia refertū transtulit, & boni malique imperitos initio esse voluit. Tandē verò convenientem animalibus ratione præditis sedem in terra constituit; ac tunc demum bonorum malorumq; noticiam iisdem utpote ratione præditis aperuit. Tunc etiam humanū genus iussit augeti: totumq; illud spatium, quod salubre & morborū experti Oceani ambitu terminatur, habitari cceptum. Cum autem humanum genus ita cresceret, artes ad hujus vitæ usum necessaria reperta sunt. Sed & bruta

